

УДК 657.1

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Доц. Н.В. Цимбаленко

Київський національний університет технологій та дизайну

На сучасному етапі розвитку вищої освіти надзвичайно актуальними є питання підвищення ефективності функціонування вищих навчальних закладів (ВНЗ). Це обумовлюється, зокрема, тим, що вища освіта в Україні, розвиваючись у взаємозв'язку з євроінтеграційними та глобалізаційними процесами, формує основу для інноваційного соціально-економічного розвитку нашої держави. Адаптація ВНЗ до сучасних умов є необхідною передумовою забезпечення зростання економіки України та її сталого розвитку.

Основними джерелами фінансування ВНЗ в Україні нині залишаються кошти державного і місцевих бюджетів, а також кошти громадян в якості плати за навчання, що створює загрозу фінансовій безпеці вітчизняних ВНЗ. Диверсифікація джерел фінансування освіти є одним із основних способів зменшення фінансової залежності від держави і підвищення фінансової безпеки ВНЗ, що є особливо актуальним в умовах сучасної фінансово-економічної кризи, яка обумовлює загрози розвитку вищої освіти в Україні. Основними з них є такі: скорочення бюджетного фінансування ВНЗ і зниження рівня інвестицій в освіту.

Таким чином, одним з першочергових завдань в процесі євроінтеграції вищої освіти є забезпечення задовільного рівня фінансової безпеки вітчизняних ВНЗ шляхом диверсифікації джерел фінансування, основними напрямками якої визначено:

- встановлення плати за навчання (зборів на відшкодування витрат на проживання та харчування) на прикладі Данії, Швеції, Фінляндії;
- залучення фінансових благодійних внесків від випускників, індивідуальних і корпоративних донорів з метою створення ендаумент-фондів цільового призначення;
- формування підприємницьких університетів;
- приватизація державних університетів;
- випуск облігацій на прикладі таких ВНЗ, як Гарвардський університет та Кембридж;
- розвиток непрофільної діяльності;
- використання грантів тощо.

Слід також зазначити, що в умовах євроінтеграції України одним з основних напрямів підвищення рівня фінансової безпеки вітчизняних ВНЗ має стати співпраця з потенційними роботодавцями та іноземними ВНЗ, що дозволить підвищувати якість освіти і залучати додаткові фінансові ресурси і, таким чином, сприятиме зростанню конкурентного потенціалу та конкурентоспроможності ВНЗ України на внутрішньому та зовнішньому ринках освітніх послуг.

Отже, в сучасних умовах соціально-економічного розвитку України освіта є одним із основних факторів забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку держави. Водночас, фінансово-економічна криза супроводжується посиленням дії на ВНЗ негативних факторів, що обумовлює необхідність підвищення уваги до питань забезпечення їх фінансової безпеки. Вирішення даної проблеми вимагає підвищення обсягів та диверсифікації джерел фінансування вищої освіти, зокрема, шляхом налагодження співпраці з потенційними роботодавцями та зарубіжними ВНЗ, комерціалізації результатів наукової діяльності.